

Splošno se sodi, da so te uredbe plod političnih razmer, katere ne izključujejo prepričev z Rusijo.

Klerikalni dohodki. Kjer so klerikalci pri koritu, tam znajo tudi sebi in svojim somišljenikom lepe dohodke pridobivati. Klerikalni voditelj dr. Gessmann dobiva n. p. 20.000 K na leto kot ministersko penzijo, potem pa še razne dijete kos deželni in državni poslanec itd. Bogat bode tudi klerikalni minister dr. Weisskirchner postal in to prav hitro. Kot minister dobiva namreč 40.000 K letne plače, kot magistratni direktor v p. 17.080 K in 3.400 K za stanovanje, skupaj torej več kot 60.000 K na leto. To je 5.000 K na mesec ali več kot 160 kron na dan. Možu ni treba stradati... Tako skrbijo klerikalci za svojo malho!

Dopisi.

Rogatec. Menda koli se je gospodom okoli „Narodnega lista“ in „Dnevnika“ začela pamet mešati, to lahko vsak z mirnim srcem trdi, kateri le en pogled v te zmedene čečkarje takozvane časnike stori. Nič tej gospodi ni prav, celo z njihovim zastopnikom in deželnim odborom g. Robičem niso zadovoljni, ta jim je po njihovem mnenju eno hudo zausnico pripeljal — in ščem? pa ja vraga — s tem da je baje glasoval namesto za „liberalnega Liebkinda Zupana“ za nepristranskega Pirstingerja. Zopet zabavljajo župnika in dež. posl. g. Ozmeča ker je na javnem shodu pohvalno izpregovoril o delovanju neutrudljivega okr. načelnika g. Orniga. In zdaj se celo hudojejo nad tem da je poslala c. k. namestnika provizorično slovenskine nezmožnega c. k. kr. živinozdravnika v Rogški okraj. Opazke, katere je pri tej priložnosti storil „Narodni dnevnik“ stem, da je trdil „Rogški nemškutarji“ so pri kmetah priljubljenega deželnega živinozdravnika g. Hinterlechnerja iz Rogatca izpodrinili, da dobi na to mesto Nemca, je le krasi dokaz, da „Narodna stranka“ nima v našem slov. kmečkem narodu nobene zaslonbe, ker bi list drugače take oslarije ne trdil. G. Hinterlechner ni bil nikoli pristaš „Narodne stranke“, ker se je mnogokrat sam izrazil da nje politika ni kmečka in on je po svojem stanu politikan s kmetom iti, tudi naj bo konstatirano, da ni bil on v Rogatcu nobeden narodni rogovilež in so ga „slede tega“ „šneidig Slovenci“ celo črteli. On sam toraj najbolj ve kdo je njegov odhod z Rogatca povzročil in vje drugi časnikarski modrijani a la Spindler je najdte povzročitelja tega premeščenja? — v vrstah slovenskih državnih poslancev! Da pa g. dr. Tone v blagoslovljeni črni suknji ni pri imenovanju novega c. k. živinozdravnika v Vašem uradništvu za svet vprašal ni krivda Rogški nemčurjev. Če Vas stvar jako peče in če hočete Vašemu trdemu Nemcu našemu c. k. živinozdravniku kakšno uslugo storiti, obrnite se na visoko častivrednega g. dr. Toneta kot državnega poslanca in mu imenujte Vam vsedečega živinozdravnika za namestnika zlatajnega. Opozarjamo Vas pa — da boste imeli pri tem precejšnje težave, tako n. pr. že šmarski okraj dolgo let nima stalnega živinozdravnika vkljub temu, da je Vaš somišljenik bil na to mesto imenovan. Zato roke proč od našega mirnega okraja in naše napredne občine, tukaj ni polje za Vas, mi nismo v Kokarjih. Z Vašim šuntanjem hočete le okraju, občinam in posameznikom s tem škodovati, da bi nas spravili za dalje časa ob živinozdravnika. Koliko bi nas to stalo in kaj to za občinski okraj pomeni Vi „otroci v kmečkih zadevah“ ne razumete. Pa brez zamere!

Rogški okraj. Danes Vam hočemo poročati iz kraja, kjer imate dosedaj le še malo poročil to je občina Kostivnica; naša navada ni za prazne reči koga napadati. Danes pa nas sili k tem okolnost, ker se je v tej dosedaj mirni občini pričelo narodno hujkanje na stroške davkoplačevalcev. Po zadnjega časa je bil župan te občine ugledni posestnik g. Alois Bat popolno reeni in nepristranski človek in je po potrebi uradoval nemški in slovenski, in lahko trdimo da je med vsemi župani Rogškega okraja gospod list med najuglednejše ital. Skoda pa da ima nekega neobdajnega pod imenom Simon Wutt za brata. Temu gndavemu parvu je služila toliko zloglasna nemščina za lestvice,

da je splezal na mesto c. k. davkarja v Brežicah, na katerem mestu se je kot pristni prvački razgrajal odlikoval. Mož je danes v pokoji in ne ve kako bi si čas trafil in šunta in hujša brata župana k prokleti pogubonosni narodni gonji, ja celo v njegovi imeu slovenskine nezmožnim osebam slovenska pisma piše in se gotovo brez potrebe vtika v zadeve katere ga nič ne brigajo, ta njegov vpliv se danes najde kamor se hočeš ozreti, tako se vračajo nemški dopisi kot nerazumljivi nazaj vkljub temu da je župan nemščine bolj zmožen kakor nekateri narodno-slovenski učitelji ali kaplan Vkljub temu da nemška veleposestnika knez Windischgratz in dr. Gotscher pretežno večino zemljiškega oziroma obrtnega davka plačujejo in se občinske meje čez več okrajnih cest razprostrirajo, pustil ja ta poprej popolno nepristranski in tudi z nemškimi glasovi izvoljeni župan popolnoma po nepotrebi še lepe dvojezične občinske krajevne table snel, seveda samo zato da so se s popolno slovenskimi nadomestili. Da se občani s takim počenjanjem ne strinjajo, spričuje dejstvo da posamezni posestniki niso pustili samoslovensko tablo niti na hlev pribiti in tako si je sluga v zadregi s tem pomagdal da je tablo pabil na okrajni steber, tam pa bo mogla zopet dol, ker se ni prosilo okraj za dovoljenje. Kakor se sliši se je ta nadomestitev dvojezičnih tabel z samoslovenskimi izvršila brez občinskega sklepa. Treba bode posvetiti v ta Wuttov pašalik; naj gospod davkar Šma v pokoji ne misli, da obstoji Rogški okraj iz samih njemu se klanjajočih davkarskih slug. Expressluga.

Dol pri Hrastrniku. Dne 24. novembra imeli smo pri nas občinsko sejo. Imeli smo mnogo vprašanj rešiti, mnogo stvari je zahtevalo pogovora in sklepov. Razpravljalo se je tudi o tem, da bi hotel g. Fried. Bürger od kemične tovarne lov v našem dobiti, brez da bi bila licitacija. Naš nadučitelj je pa hotel licitacijo, da bi se morda dobilo kakšni groš več. Ta človek ima sploh pri vsaki priložnosti največ za govoriti, čeprav je že degradiran in ga v prihodnjih volitvah ne bomo več volili. Tako se bode ta jaga z glasom potdila. Vsi so glasovali za gospoda, samo Genus ne. Ta bi bil rad, da bi dobil Roš jago, ta Roš, ki ni nikdar prav ničesar za Dol storil. Od teh gospodov pa imamo veliko, to so res dobre duše. Zdjaj so močno se obrnili na Dol. Kolikor potrebujejo kamenja, pride iz dolske občine, eno hišo zopet zdajajo v naši občini, delavci prebivajo pri nas itd. O dobiku ki ga ima naša občina od teh gospodov, izpregovorimo enkrat še obširno besedo... In ta nesrečni človek bi nam pa rad sramoto delal. Hog ne daj tega! Mi hočemo z industrijo vedno dobri biti, ker od nje vendar živimo! Naj gleda ta učitelj Genus, da bode svojo službo zvesto opravljal, da ne bode otroke v šoli zapiral in potem pa po veseljah hodil, otroke pa v šoli do temnega mraku pašal. Drugič več, torej na svidenje!

Jesenice Gorenjske. Pretečni teden je končal pobiral na Jesenicah in na Savi vse one pse, kateri še dosedaj niso imeli pasje marke za leto 1909. Pri tej priliki so se osobito mesarji, kateri imajo kar po 2—3 psov, redarju in konjaču zopetstavili in so bili radi tega naznanjeni sodnji. Opomnimo samo da mesarski psi niso davka prosti, ker mesar prav nič ne potrebuje pri njegovem obrtu psa. Živino gnati z psom je strogo prepovedano, še bolj prepovedano ja še celo kaznjivo je pa voditi pse v klavnico. Tedaj se morejo vsi oni psi, kateri prosto letajo brez znakov poloviti in pokončiti. To si naj zapomnita oba gg. Wergles-a. — „Slovenec“ je začel hvaliti tovarniško godbo, kar nas prav nič ne veseli! Morda ima zopet kaki zavratni napad na tovarniško godbo projektiran? — Pri zadnji veselici so osobito oni gudci kateri so ob enem člani ajmohtarske godbe prav slabo in tudi zalanlaš „falš“ igrali! Pa saj so se nekateri javno izrazili, da v ajmohtu raje „zastonj“ kakor pri tovarniški godbi za denar igrajo. Še malo naj potrpijo, saj z nami se ne bodo dolgo časa več igrali. Mera je polna. Namesto v špekamro je moral v grob iti 26 let stari tovarniški delavec Janez Peternež iz Cerklja na Primorskem. Napil se je v trgovini A. Zore na Savi toliko jerusa, da se je fant pri aretaciji vsled pijanosti sam

ubil. En drug slučaj je pa bil, da je moral tovarniški delavec Franc Kleindinst iz Radovljice vsled preveč zavžitka Zoretovega šnopsa vadržati v norišnici na Studenec. To je res čudno, da ravno najbolj katoliški prodajalci čufu in Zbre narveč žganja delavcem prodasta. Poštene gostilne so pa prazne, ker so od papeža škofa in jesenških farjev proklete in v „Slovenca“ prepovedane. Na Stajerskem je bil rimski katoliški župnik Sušnik radi napelovanja h krivi prisegi obojen na štiri mesece težke in poojstrene ječe. Enake slučaje smo že tudi imeli na Kranjskem! To so duhovniki kateri vsak dan pri sv. maši kruh in vino spreminjajo v telo Jezusa Kristusa! — In pri vsaki priložnosti udrihajo po liberalcih. Kaj pa pravite k temu g. Janez Krivec? Načelnik vsekrščanske delavske organizacije na Savi? Župnik dr. Mauring iz lga vam tu lahko iz zadrege pomaga! — Prihodnjč več.

Novice.

Naš koledar — izšel!

Gotovo bode vse somišljenike in prijatelje razveselila vest, da je „Stajerčev“ kmetški koledar za leto 1910 že izšel. In lahko rečemo, da je letošnji koledar v vsakem oziru boljši in večji nego prejšnja dva leta, odkar izhaja. Ves koledar obsega skupno 144 strani, 9 clankov, 11 povestij, 2 pesni, kalendarij, seznamek sejmov, poštne tarife in kolekovne lestvice, male vesti ter 12 slik. Vsebinsa našega letošnjega koledarja obsega to le: 1. Leto 1910. — 2. Kalendarij. — 3. „V tretje leto“. — 4. „Dan plačila“, spisal Karl Linhart. — 5. „Napredek“, spisal W. Ernst. — 6. „Na grobu Jožeta II.“, spisal K. L. — 7. „O gojenju travaikov z umetnimi gnojili“. — 8. „Na morju“, spisal K. L. — 9. „Prebivalstvo zemlje“ (z sliko). — 10. „Štefi nagaja“, spisal K. L. — 11. „Vbogi vrbček“, spisal Peter Rosegger. — 12. „Gora in dolina“, spisal A. v. Auerwald. — 13. „Resnična povest“, spisala Mary Koch. — 14. „Od vraga največje“ (z sliko). — 15. „Usodepolne hlače“, spisal Fr. Lanzer. — 16. „Star konj“, spisal Emil Zola. — 17. „Nekaj o naših poslih“. — 18. „Domači advokat“. — 19. „V kmetaki suknji smo vsi tovariši“, spisal L. v. d. March. — 20. „Lastni stroški pridelovanja mleka“, spisal dr. P. Schupph. — 21. „Mi z dežele“. — 22. „Od domače grude“, spisal Anton Gitschtaler. — 23. „Ikal je zlato“, spisal A. A. Naaff. — 24. „Naprej za staro pravdo“, nekaj napredne pridige, spisal Stajerčev Pratikar. — 25. Male vesti. — 26. Poštne itd. — 27. Seznamek sejmov na Stajerskem in Koroškem. — 28. Inzerati. — Kakor se vidi, je vsebinsa našega koledarja letos uredno bogata. Zato smo morali tudi koledar za celih 16 strani povečati. Tudi lepe slike smo dodali, da vstrečemo vrlim svojim somišljenikom. Cena pa je koledarju enaka ostala. „Stajerčev kmetški koledar za l. 1910“ košta namreč samo 60 vinarjev, s poštnino vred pa 70 vinarjev. Teh 70 vinarjev ali 35 krajcev izda pač vsakdo lahko za tako veliko, zanimivo, zabavno in poučno knjigo. Kdor vzame 10 koledarjev, dobi enega zastonj. Opozarjamo na to naše zapuške... Tako pošljem naš koledar tudi letos s trdim zaupanjem v svet, da ga bode ljudstvo z veseljem sprejelo in naprej dajalo. Naročite se, kupujte koledar in agitirajte zanj! Vsi na delo!

Kotlarsova jeza. Pane Kotlars — mi nimamo češke črke „r“ s strehico in moramo zato njegovo ime z „rs“ pisati, da se pravilneje izgovori, — torej pane Kotlars se jezi. Radovedni čitatelji nas bodejo vprašali, kdo da je ta Kotlars. Nove vere mož ni iznajdel, ali češki volici so ga iz bogve kakšnega razloga v državni zbor poslali. Ja, ja, pane Kotlars je češki državni poslanec. Ali mož se jezi. Dobro, ako že kdo jezi, je to njegova stvar. Morda je kdo češkemu levu na rep stopil — „oj ne, ne, pane Kotlars se jezi čez — „Stajerca“... Res, mož se jezi, jezi, in neki prijatelj nam je povedal, da so mu zadnjič kar pene pred usta stopile, ko je v državni zboruici proti vboemu, ponižnemu našemu „Stajercu“ bobnel in rohljal. Ja za sto vragov, kako pa pride češki poslanec pane Kotlars do jeze in do „Stajerca“? Ko smo izvedeli, da se možakar čez nas jezi, čutili smo

elje
ko-
mo, in Ves
cov,
sej-
nale
ko-
len-
pla-
nk-
I.,
v z
isal
-
pogi-
gora
Bes-
„Od
pine
nj“
uh“.
tski
rch.
ta“
-
sch-
aaff.
red
25.
zna-
28.
iegr
trali
fudi
svo-
nke
10“
vred
joer
tani
ame
amo
na
naš
t, di
apre
rajte
-
i ni
ram
lneje
čado
ge t
česk
ržav
česk
ak
kd
ne
-
m j
ust
genu
bne
lane
sm
sm

i
 svo-
 naka
 10-
 vred
 pcer-
 tani-
 tme
 amo
 naš
 i, da
 uprej
 rajte

 i ni-
 ramo
 lneje
 lado-
 je ta
 češki
 ržav-
 češki
 ako
 kdo
 , ne,

 m je
 usta
 gemu,
 ohnel.
 danec
 smo
 smo

ako
kdo
ne,
...
am je
usta
gemu,
bnel.
lanec
sino
sino

SiO₂

elje
 ko-
 mo,
 in
 Ves
 cov,
 sej-
 nale
 ko-
 pla-
 I. *,
 v z
 isal
 —
 ogi
 ora
 Res-
 „Od
 line
 nj“,
 ih“,
 taki
 arch.
 ka“,
 —
 ech-
 aff.
 red-
 25.
 zna-
 28.
 lega
 orali
 fudi
 svo-
 anaka
 10-
 vred
 joer-
 tani-
 ame
 amo
 naš
 „da
 „prej
 rajte
 i ni-
 rano
 neje
 ludo-
 čeje ta
 ržav-
 češki
 ako
 kdo
 „ne,
 „m je
 usta
 emu,
 hncl.
 danec
 „smo

I.
v z
sisal

—
hogi
iora
Be-
„Od
bine
nj,
ih“
teki
rch.
ka.“

ech-
aff.
red-
25.
zna-
28.
lega
prali
fudi
svo-
naka
10-
vred
joer-
tani-
ame
amo
naš
je, da
aprej
rajte

i ni
ramo
ineje
lado-
nje ta
česki
ržav-
česki
ako
kdo
ne,

am je
usta
gemu,
bnel.
danec
smo
smo

— z
sial
—
oggi
ora
Res-
"Od
oline
nj",
ih",
tiki
rch.
ta".
—
sch-
aff.
red-
25.
zna-
28.
lega
orali
fudi
svo-
naka
10-
vred
jcer-
tani-
ame
amo
naš
i, da
uprej
rajte
—
i ni-
ramo
ljeje
lado-
je ta
—
česki
ržav-
—
česki
ako
kdo
ne,
—
am je
usta
gemu,
pnel.
lanec
smo
smo

tani-
 ame
 amo
 naš
 i, da
 aprej
 rajte

 i ni-
 ramo
 lneje
 lado-
 je ta
 češki
 ržav-
 češki
 ako
 kdo
 , ne,

 m je
 u sta
 gemu,
 shnel.
 lanec
 smo
 smo

aprej
rajte
i ni-
ramo
lneje
lado-
je ta
češki
ržav-
češki
ako
kdo
ne,
m je
usta
gemu,
shnel.
lanec
smo
smo

 $\sin \theta$

elje
ko-
mo,
in
Ves
cov,
sej-
nale
ko-
pla-
k-
I.*,
v z
sinal
—
oggi
ora
Bes-
"Od
bine
nj",
ih",
taci
rki.
ka",
—
ech-
aff.
red-
25.
zna-
28.
šega
arali
fudi
svo-
naka
10-
vred
poer-
tani-
ame
naš
da
apre
rajte
i ni-
ramo
njeje
lado-
če ta
časti
ržav-
česki
ako
kdo
ne,
am je
usta
esmu,
bnel.
danec
smo

sch-
red-
25.
zna-
28.
lega
prali
fadi
svo-
naka
10-
vred
poer-
tani-
ame
amo
naš
, da
uprej
rajte

i ni-
neje
čado-
je ta
česki
rčav-
česki
ako
kdo
, ne,

am je
usta
gemu,
pnel.
lanec
smo

lineje
lado-
je ta
češki
rzav-
češki
ako
kdo
ne,
...
am je
usta
gemu,
shnel.
lanec
smo
smo

 $\sin \theta$

prednemu okrajnemu odboru edino in v prvi vrsti krivi, da se to zločinsko poškodovanje dreveja zgodi. Prvaški sleparji ljudstva in nikdo drugi so temu zločinu krivi! Ko bi imeli ti ljudje le malo sramežljivosti v srcu, bi tega ne storili. Ali prvaštvo in sramežljivost sta dva nezdružljiva pojma. Zato se prvaki in celo njih listi kar veselijo, ako odlomi pobalinska roka podivjanega falota mlado drevesce. In še naprej hujkajo ti prvaški listi, da naj pobalini le še lomijo in uničujejo... V zadnji "Slogi", glasilu viteza brinjevega grmovja hofrata Ploja, ki se tiska tam v Ljubljani in ki živi od Ploj-Jurte-lovega drobiža, citamo n. p. sledeče stavke:

"Okrajne cestne nasade sadnega drevesja je poškodoval nekdo v ptujskem okraju... Mi obojamo javno in odločno to početje, a koravno nam je razumljivo. Ljudje se namreč jezijo, ker okrajni zastop od Ornigovim vodstvom zožuje še bolj ceste, da je izogibanje velikih voz naravnost nemogoče, povrhu pa na okrajne ceste daje Ornig pravi malo gramota, da bi se nadclavale. Svarimo torej rojake pred takim ravnanjem, ker tako maščevanje ni primerno, je brezposojno kaznivo in — ker so Ornigovi nasadi na cestah v trd gramoz taka neumnost, da se bo dreve samo posušilo", itd. itd.

iz teh falotvakihi besed se vidi pač vso zanikernost in propalost prvaškega časopisa! Le človek zamore tako pisati, ki je v političnem fanatizmu izgubil zadnji pojem časti in človeške dostojnosti. "Sloga" sicer pravi, da obojajo to divjanje in da svari "rojake" pred tem uničevanjem dreveja. S tem prizna "Sloga", da so "rojaki", to je priistaši prvaških hujkacev, to lumparijo uganjali. Na drugi strani pa hujka "Sloga" še naprej! Kako se sadi sadno dreve, se seveda okrajni zastop ne bode pri ljubljanskih škričih učil. Da se valed dreveja ne morejo vozovi izogniti, to je velika neumnost. Noben okraj nima tako lepih cest, kakor so od Orniga zgrajene ceste v ptujskem okraju. Kdor to taji, ta ravno ničesar ne ve. In od okrajnega odbora nasajeno dreve se pač ne bode tako hitro posušilo, kakor možgane "Sloginih" pisave. Nas ne veselijo, da je stopila "Sloga" v vrste tistih, ki hujkajo v pokončevanje dreveja. Zapeljani pobalini romajo seveda v ječo, pravi povzročitelji pa ostanejo prosti. In ti pravi povzročitelji se dijo pač v uredništvi prvaških listov!

Porotna obravnava proti "Štajercu". V ponedeljek, 6. decembra vrši se pred porotnim sodiščem v Mariboru glavna razprava v tožbi, katero je naperil župnik Ogrižek zaradi žaljenja časti proti odgovornemu uredniku "Štajerca" Karl Linhartu. Razprava bode velevalna in veleznanimiva. Poročali bomo o nje natanko.

Dr. Kukovec in delavci. Kakor znano, bode slavna "narodna stranka" vse stanovse, m. dr. tudi delavce, "rešila". Nje pristajač je tudi dr. Kukovec. Kako prijazen za delavce je ta mož, dokazuje sledeči slučaj: Dne 26. p. m. je bilo na mariborskem kolodvoru jako veliko Hrvátov, ki so še prav malo od kulture obilzani. Hodili so in skakali okoli in tudi skozi čakalnice II. razreda. Valed tega je imel železniški portir, g. Al. Resch, jako mnogo z njimi opravi in je moral vedno za njimi vrata zapirati. G. Resch je znan kot jako miren in trezen človek. Ali končno mu je vendar počila potrpežljivost in dejal je: "Ti sakramenski Hrvati bi pa vendar lahko skozi III. razred hodili." Nesreča pa je hotela, da je stal ravno rešitelj slovenskega ljudstva dr. Kukovec z dvema danama poleg. Mož je seveda takoj mislil, da je g. Resch njega menil in je šel ter je železničarja tožil. Pri prvem sodniku je bil g. Resch tudi na 10 K globe obsojen, čeprav je rekel, da ni mislil na Kukovca, katerega sploh ni poznal. Pri tožil se je in pri drugi razpravi je Kukovec plačal vse troške, ter potegnil tožbo nazaj, tako da je bil g. Resch oproščen. Kdo pa bode Reschu sitnosti in zamudo poplačal? No, zdaj še vidimo, koliko ljubezni do delavcev imajo vodje "narodne stranke".

Regulacija Drave v Ptuj je velepotrebna. To dokazuje sledeče vrstice, ki jih posnemamo listom: Ob priliki zadnjega Katarinskega sejma v Ptuj zbrani flosarji iz Koroške, ki pripeljejo po Dravi stavbeni les, dile, kole za gorice itd., imeli so v Ptuj stanek. Sklenili so, da pošljejo prošnjo c. kr. namestništvu, da naj se Drava v Ptuj in pri Ptuj čimprej regulira. Mnogokrat se je že iz sanitarnih vzrokov na potrebo te regulacije opozarjalo. Poleg bregov

napravijo se namreč pri nizki vodi pravi otoki peska, ki onemogočajo, da bi smradljive tekočine odplavale, katere prihajajo iz usnjarskih fabrik in hiš. Smrad muči potem vso okolico, zlasti pa obiskovalce mestnega parka. Ali nabrani ta pesek je tudi zelo neprijeten za flosarje; kajti flosi se pri njemu večinoma ostavijo in se morajo potem s tujimi močmi k bregu potegniti. Mnogokrat so morali že pionirji pomagati. Vse to pa košta ljudem mnogo denarja in tudi veliko lesa odnese voda. Ni čuda, da so flosarji zelo nezadovoljni s temi razmerami. Upamo, da bode namestništvo v Gradcu to tudi izprevidilo in prepotrebno regulacijo čimprej izvršilo.

Proti novemu davku na vino so priredili klerikalci preteklo nedeljo celo vrsto shodov. Tudi hofrat Ploj se je ojunčil in je v Ptuj (v "narodnem domu") skupno z načelnikom "narodne stranke" dr. Kukovcem tozadnevni shod priredil. Mi nismo prijatelji ne hofrata Ploja ne prvaških klerikalcev. Ali v kljub temu ne nasprotujemo prireditvi takih shodov. Nam se zdi vsaka priložnost dobra, katera zamore ljudstvo v gospodarskem oziru poučiti in mu v gospodarskem oziru koristiti. Nam bi torej v resnici izredno dopadlo, ako bi prvaki vseh strank namesto brezplodne politike gojili gospodarsko izobrazbo in delovali na zboljšanje zanemarjenega gospodarskega stanja. Le po tej poti je namreč mogoče, zboljšati naš položaj. Bojimo se le, da bodejo prvaki tudi velevalno gospodarsko vprašanje vinskega davka izražali v svoje politične namene. Danes so seveda vsi nasprotni uveljbi nevarnega vinskega davka, ki bi vzela domačemu vinogradništvu sleherni oporo. Bojimo se pa, da bodejo državni poslanci prvaških strank v državni zbornici igrali drugo vlogo, kakor jo igrajo na shodih. Po shodih proti uredbi vinskega davka rogoviliti, to ni posebej težko in to ne košta nič. Treba pa je pokazati trdo kmetisko pest tudi v državni zbornici sami pred obličjem mačhe vlade. Tam je treba nastopiti z vsemi mogočimi sredstvi, da se nevarna nakana novega vinskega davka izjalovi. Doživeli pa smo slučaje, da so prvaški poslanci proti tej ali oni postavi doma gromeli, v državni zbornici pa so kot ponižne domače živalice iz roke slavne vlade jedli. Prodali so gospodarske interese svojih volilcev za skledo leče. Tako je bilo n. p. začasa obravnave avstro-ogrske pogodbe, ki je za naše dežele naravnost velikanske nevarnosti in škodljivosti. Doma so prvaški poslanci kakor besni proti pogodbi vpili, v državni zbornici pa so molčali in glasovali za vlado ter proti ljudstvu. Upamo, da bodejo pri obravnavi nove vinske postavbe mož beseda ostali! Ako bi pa ljudstvo zopet izdali, no, potem bode znalo to ljudstvo čez te prvaške poslance soditi.

Prestop duhovnika iz katoliške vere. V Sevnici je izstopil tamošnji kaplan g. Papiz iz katoliške vere in se poročil z neko vdovo.

Sejmi v sv. Marjeti. Mariborsko okrajno glavarstvo dovolilo je občni sv. Marjeta na Pesnici prirejanje živinskih sejmov razven male živine.

Orožniška postaja se uresniči začetkom I. 1910 v občini Rače (Kranichsfeld). Zasluga gre občinskemu zastopni, ki je pri politični oblasti prosil.

Poročil se je v Ptuj g. Joh. Steudte, sin podžupana, z gđc. Emilio Tamm. Na mnogo let!

Neverjetna lahkomišelnost. Hlapec Franc Rozman v Stari Novivasi pri Ljutomeru si je vli petroleja na naga prsa in zažgal; hotel je videti, če bode petrolej na prsih gorel. Seveda je gorelo in tepec je dobil težke opekline.

Obesil se je posestnik Roprecht v Gamlicu zaradi neke male denarne svote. Šele čez 8 dni so našli mrljica, visečega na nekem drevesu v gozdu.

Blazna? V Flutendorfu so našli na pol zmazano neko gluho in nemo žensko, ki je bila oblečena edino z raztrgano srajco, nekim gospodskim kožuhom in čevlji. Oddali so nesrečnico bolnišnici.

Pokvarjena je v dnu duše 20 letna deklica Poldi Žerjav iz Celja. Že v 16. letu je postala mati in se klatila krož. Obkradla je svojo gospodinjico in prenočila potem v Trbovljah z nekim delovodjem; tudi temu je ukradla 110 K. V Celju so jo prijeli in sodniji oddali.

Umrl je v Ptuj splošno znani zdravnik g. R. Starkel v starosti 83 let. Pokojnik je bil eden najstarejših ptujskih meščanov. Rojen je bil 5. marca 1827 v Ptuj in je študiral na medicinsko-kirurškem učilišču v Gradcu. Leta 1848 dobil je zdravniški diplom. Potem se je udeležil vojske na Ogrskem v letih 1848—49, kjer je mnogo koristnega storil in v naporu tudi na koleri obolel. Od l. 1853 sem je bival v Ptuj in delal neumorno v prid ljudstva. L. 1907 je težko obolel na zastrupljenju krvi; vendar pa so ga še od smrti rešili. Zlat pa nas je zapustil. Pokojnik si je z neumornim delom in velikim požrtvovanjem zasigural večni spomin. Bodi mu zemljica lahka!

Porotno sodišče v Mariboru. V neki gostilni v Gladovesi (okrog Slov. Bistrice) so se sprli posestnik Tajnikar s čevljarjem Jos. Klinc, ki je metal glaže. Krmar je Klinca valed tega vun spodil. Zunaj pa je Klinc Tajnikarja počakal in ga s koso napadel. Udaril ga je tako budo, da je Tajnikar drugi dan umrl. Tudi njegovo ženo je težko ranil. Obsojen je bil na 5 let težke in poojstrene ječe. — Komaj 14-letni pastir Matija Rep iz Zavcov se je na paši v Seniku zagrešil nad 13 letno deklečo. Obsojen je bil na 18 mesecev težke ječe. — Občinski predstojnik Anton Rober v Krotovcih je bil tožen zaradi uradnega poneverjenja. Bil je pa oproščen.

V penzijo je šel ravnatelj gimnazije v Ptuj g. Andrej Gubo. Deželni odbor tan je izrazil priznanje in zahvalo. Na njegovo mesto bil je prof. dr. Schöbinger ravnateljem imenovan.

Nogo zlomil si je pri podiranju dreveja v spodnji Kamnici kočarski sin Johan Kegl. Poslali so ga v bolnišnico v Gradec.

Iz Koroškega.

Provizor v Sv. Petru pri Grabštajnu se dela v svojih skozinskaz lažnjivih "popravkih" tako nedolžnega. Ali vsa njegova preteklost je velika veriga skandalov. Nasteli bomo polagoma te skandale in s no radovedni, je-li nam bode ta predčni človek še naprej popravke pošiljal. Mož je rojen v Svetinvasi. Znan je tam pod imenom "Užnjakov Peči". Še ko je v črno šolo hodil, postal je znan valed svojih oslarij. Ljudje so mu dali tudi ne posebno laskavi priimek "ta študirani — — —". Klatil se je v Svetinvasi tudi okoli neke deklice, kateri je znal celo prav lepe nemške pesnice spisavati. Ali njegove ljubezenske poezije niso pri deklici valisnjanja našle. Rekla mu je vira deklina, da naj odloži duhovniško obleko, ako jo ima res tako rad. Tega pa današnji provizor Serajnik ni hotel storiti. Zato se je poslovil z besedami: "So werde ich halt ein Hetzplaffe!" (Tako postanem torej hujkajoči far!) Tej besedi je Serajnik tudi zvest ostal. Na dnevu svoje primice puštil je pred hišo nekoga naprednjaka prvaško zastavo postaviti. Napredni mož jo je odstranil in nadomestil z avstrijsko, črno-rumeno zastavo. To pa je puštil Serajnik proč vzeti. Dotični naprednjak je potem dal koroško zastavo, ker je hotel mladega duhovnika častiti pri poti k prvi sv. maši. Hotel mu je tudi čestitati. Ali Serajnik ga je grdo odslovil in korakal polno sovraštva k prvi sv. maši. Tako je postal Serajnik — duhovnik. Kako se je kot duhovnik zadržal, to že vemo in o temu bomo še govorili. G. Serajnik, prosimo za "popravek" po § 19.

Prvaški zagriženec z nožem. Iz spodnjega Ljubljane se nam piše: Več pušarskih učencev, m. nj. tudi šele pred kratkem tu-sem došli Norbert Linzbauer in M. Zwittering so se 21. t. m. sprehajali. Nasproti jim je prišel 18-letni učenec Maki Pavek. Le-ta je pred 8 dnevi Linzbauerja razžalil. Valed tega se ga je vprašalo o tej stvari. Fant pa je takoj nož potegnil in Linzbauerja z hudim sunkom levo oko prerazal. Le srečni slučaj je, da ga ni umoril. Sodnija se bode s tem zločinom še počela. Pavek je šele pred kratkem v prvaški taber prestopil. Ali zdaj se je menda od teh hujkacev že toliko princil, da zna nastopiti — znošem. Njegov oče živi vedel od nemških grobcev in se le čudimo, da ne more smrkavega junaka nožu nazaj držati. Vse to nam pa jasno kaže, kako daleč vodi prvaški hujkarija. Zlastno je to, ali prišlo bode do pobojev in umorov, ako bodejo gotovi privrženci hujkarije s svojo gonjo nadaljevali!

Prvaška hujskarija se razširja zdaj tudi v doslej napredni občini Dječje. Preteklo nedeljo so prišli nahajšniki kmetski fantje, okinčani s trakovi in prvaškimi znaki, kakor da bi bili v predpustu. Vodil jih je seveda pobožni župnik Treiber, ki je vključil svojemu nemškemu imenu pravi „Treiber“ (priganjavec) pravok. Poleg tega se je moral seveda tudi znani prvaški učitelj iz sv. Rupreta pokazati. Glavni blagoslov pa je dajal tej maskaradi češki fajmošter Hrab. Tako se pusti vboja mladina od hujskacev zapeljivati. Cilj vsemu prvaškemu hujskanju pa je — veleizdajalstvo. Kdaj bode koroško ljudstvo samo poglaval hujskace tja čez Karavanke?!

Otroke na prodaj! Piše se nam iz Sel. Če kaj takega slišiš, si misliš, to je samo v notranji Afriki pri nigrarjeh še mogoče, ne pri nas. Ali nekateri Selani so tudi še močno — za to skrbi Rus Ivan — počrtnjeni. Neki kupčevalec s sužnji je kupil za slovensko šolo 3 otroke za ceno enih kostrunovih pljuč. No, no fajmošter ali bodete od tega tudi besedičili v cerkvi, da ni res? Saj vemo, kaj hočete: „staro pravico“, da bi ljudstvo po vampu plazilo pred vami, kakor je v starih časih bilo.

Sele (nova babica). V Selah se porodi precej veliko otrok. Zategadelj smo bili primorani dobiti novo babico. Nismo dolgo iskali, našli jo hitro v osebi Ivana Nagelna v Selah. Ta človek vse zna: on je župan, šolski načelnik, če je Brejč zadržan sevski advokat, potem še le župnik in zadnjič je postal tudi občinska babica. To gre namreč tako-le: V Selah imamo babico, katera ne zna pisati, prosila je Ivana, naj bi ji on v tiste buklice pisal, katere more imeti vsaka babica. Kteri take buklice pozna, mora vedeti, da za to delo Ivan v resnici ni prava oseba. Tisto pa nič ne de, misli si namreč: škof Jeglič v Ljubljani je tudi dal tako pismo na svetlo o katerem se je pisalo, da je delo izvirne babice. Ivan ne sme zaostati, morebiti postane še škof, čeprav je hotel v Zabnicu priti, pa ni bil sprejet. Sv. Višanje so se mu menda tako dopadle, ker pride tam veliko „ofra“ vkup. Kakor smo slišali, so Zabničani rekli, da takega župnika, kteri se bolj briga za politiko, kakor za oltar ne potrebujemo. A. Šca.

Kmetška pesen. Neki prijatelj poslal nam je tole pesnico, katero objavimo, čeprav po navadi nimamo za pesni prostora:

„Vsak fantič je vedel
Ki v šolo še gre,
Da šola se tretrega
Novembra začne.

Ali naši črnjak
Zastopen čez vse
Za tretrega novembra
Ubožec ne ve.

Brez maše smo letos
Šolo začeli.
In temu črnjaku
Slavo praeli.

Slabo, prezlabo
Se tukaj godi,
V mašo več tukaj
Ne pride ljudi.

V cerkvi se sliši
Samo hujskaca,
Cerkev je tukaj
Paovanju palača.

Že sveti Trojici
Čudno se zdi,
Da tukaj v cerkev
Ne pride ljudi.

Že svetniki molijo
Da se sliši okrog:
„Od črne pošasti —
Odreš nas, o Bog.“

Podljubelska Lipa.

Dobrotnik. Umrli je bivši deželni glavar koroški dr. Jos. Erwein. Pokojnik je zapustil iz svojega premoženja 20.000 K za sklad proti umrli na Koroškem in 10.000 K za ubožce v Celovcu. Čast pokojnemu dobrotniku!

Napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v Lavamündu so nemški naprednjaki na celi črti zmagali. Bravo! Le naprej!

Vlom. V sv. Lenartu v Labudu so pokradli tatovi perila za 200 K iz lovske koč graščaka

Baumana. Hlapec Hrabeldek pa je ukradel svojemu tovarišu več sto kron. Ali orožniki so ga kmalu prijeli.

Smrtna nesreča. Rudar Filip Liebzig v Miessu prišel je v dotiko z električno žico. Bil je takej mrtve.

Obesil se je v Selčaku pri Arnoldsteinu posestnik S. Urschitz. Vzrok samomoru je baje neka nevdzdravljiva bolezen.

800 kron zapustil je pred kratkem umrli posestnik T. Pichler v spodnjih Borovljah za nemško šolsko društvo. Čast mu!

Po svetu.

Lastne hčerke umorile so v pusti pri Grosswardenu očeta, nekega posestnika. Mož je ženo in trije hčerke vedno pretepavali. Zato ga je napadla 16 letna kći in pobila s sekiro. Potem so ga popoltoma ubile.

Strupena pisma. Poročali smo, da je nekdo raznim oficirjem poslal pisma s strupenimi pilnami. Eden oficirjev je umrl. Zdaj so zaprli oberlajntanta Hofrichterja, katerega se sumi groznega zločina. Mož taj.

Nesreča balona. Pondelek sta odplovila dr. Buiskmann in arhitekt Franke iz Berlina v balonu. Hotela sta veliko vožnjo napraviti. Prišla sta tudi v zraku v naše kraje. Tako se nam iz Brežic poroča, da se jih je tam opazovalo. Na Krasu pa jih je dobil vihar. Padla sta doli in ostala mrtva na tleh.

Gospodarske.

Rigoliranje vinogradov. Sem in tja se opazuje, da so začeli vinogradiški preplaviti rigolati vinograde, češ, saj trta vseeno dobro raste. To je velika napaka! Vinogradov ne delamo samo za par let, ampak za več desetletij. Trta nam na plitvo rigolani zemlji prva leta dobro raste, ali potem tam veliko slabše vspeva in slabše rodi, ker ji manjka priprave zemlje. Zato pa pripravimo zemljo povprek vsaj 70 cm globoko, da se zamore trta s svojimi koreninami dobro razvijati.

Če goveja živina liže. Novjese preiskave so pokazale, da je ližanje nalezljiva bolezen, ki jo dobijo ona živinčeta, kojem se poklada krma z močvirnatih travnikov; čudno pa je, da po krmi z liboljstanih takih travnikov še rajši liže. To bolezen povzroča ali kaka glivica ali kaka drobna živalica, ki živino zastruplja. Da je temu tako, kaže to, da ližanje neha, ako se krma z močvirnatih travnikov skliče (naredi silaža) ali prevari. Neškodljiva pa je tudi krma, če se trava pokosi zgodaj, predno je cvetla. Popolnoma brez skrbi lahko krmimo senosko deteljo, ki je rastle na močvirnatih tleh.

Sejanje korenja in peteršilja. Ako se poseje vrtno korenje in peteršilj v novembru, potem se dobi za kuhinjo pripravno korenje v peteršilj najmanj dva tedna poprej, kakor če se poseje spomladi.

Kdor hoče pridelati zgodnje šparglje in ima stare šparglere, ki jih mudi razdelati, porabi lahko one stare sadike za pridelovanje zgodnjih špargljev. V to svrhu naj se pripravijo gozdnice gredice po navadnem načinu v novembru, t. j. napolnijo naj se z gnojem, kateri naj se močno pobodi in pokrije nato na dlan na visoko z zemljo. Na to zemljo naj se položi sajensica tik druge in zasuje z zemljo 15—20 cm na visoko. Nato naj se gred ce pokrijejo z okni, ako so ravno pri rokah, drugače in še boljše je, če se pokrijejo gred ce z deskami in dene na vrh hobot hlevski gnoj. V ak drugi ali tretji dan naj se gredica odkrije in šparglji porastejo, ki so pogladi iz tal. Ko na topi mraz, naj se odrezani šparglji, ker so zelo občutljivi, takoj spravijo v košaro in obdajo s kakim mehkim materialom.

V čem se razločuje golobji samec od samice? Golobji samec je živahnejši in bojevitiji kakor samica. Samec grli in zateguje z bolj zamolkim glasom. Ako premotriva goloba in golobico po zunajnosti opazimo da ima golob krepkejšje in lepše telo, njegova prsa so močnejša in tudi glava je debelejša, a tudi njegovo perje, posebno pa na vratu, se bolj svetli, kakor pri samici.

Cikajeno vino se ne da več ozdraviti, zato je najboljše, da se podela v očet. Prof. dr. Nessler priporoča, naj se ravnja z njim na naslednji način. Jene naj se tako vino v odprto kad ali sod in postavi v kak prostor, v katerem je toplota 20° C. Kakor hitro se je napravil kan na površini vina, nalije naj se polagoma na vrh nekoliko vinskoga alkohola, da se te glivice tope in pridejo na površino oocene glivice. Kanove glivice razkrojuje vinski alkohol in oocene kisline in vsak tega dobi se iz vina mesto kisa le plahka obloga. Ko se je vino spremenilo v dovolj kislo očet, naj se spravi v sod in dobro zaveha, ker drugače se očetna kislina lahko razkroji.

Tursišna snet ali čila. Lansko leto je bilo mnogo turšice napadene od te bolezni. Ta bolezen se pojavlja v obliki debela bul na raznih delih turšice. V teh bulah se nahaja spocetka neka črna mazava tvarina, katera se pozneje posuši in razprši v črnotrajne prah, ki vsebuje nove trose. Ker se razširja ta bolezen po troših, ki so padli v jenzi z napadenih stebel na tla in črnatijo kaljivost do prihodnjega leta, zato naj se na eno njivo, na kateri je prošlega leta rastle turšica ne seje prihodnje leto zopet turšica. Ko se zaparajo na turšici te bule,

naj se vse napadene rastline takoj odrežejo blizu tal in poberejo ali potrgajo kile z njih. Kile naj se na to sečjejo ali pa zakoplejo globoko v zemljo, nikar pa se ne smejo vreči v gnojnik a tudi ne smejo se dati živini. Ti troši namreč ne pognejo v gnoj, pa tudi ne v živalskih prebavih in dosepejo kasneje z gnojem zopet v njivo. Bolezen se pa prenaša tudi po zrnu, zato naj se namaka turšično seme pred sejanjem v raztopini modre galice.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

Loterijske številke.

Gradec, dne 27. novembra: 54, 61, 33, 42, 38

Prst, dne 20. novembra: 26, 39, 12, 60, 21.

Tržna poročila.

Ptuj, tedenski sejem dne 26. novembra 1909.

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena
	K	ms
Pšenica —	50 kil	14 —
Rž	50 kil	9 50
Ječmen	50 kil	10 —
Oves	50 kil	9 50
Kuruz	50 kil	9 —
Proso	50 kil	8 —
Ajda	50 kil	7 25
Krompir	50 kil	2 —
Fižol	50 kil	10—16 —
Leča	1 kila	— 56
Grah	1 kila	— 64
Kafa	1 liter	— 30
Pšenični gra	1 kila	— 52
Rž	1 kila	— 44
Sladkor	1 kila	— 88
Češnjke	1 kila	— 92
Cebule (luk)	1 kila	— 56
Kimel	1 kila	— 26
Brinjeve jagode	1 kila	1 20
Hren	1 kila	1 —
Zelenjava	1 kila	1 —
Ustna moka	1 kila	— 48
Moka za čimlje	1 kila	— 46
Preleto moka	1 kila	— 42
Goveje maslo	1 kila	3 —
Svinjska mast	1 kila	2 20
Speh friši	1 kila	1 80
Speh okajeni	1 kila	2 —
Zmavc	1 kila	2 —
Češnjke friši	1 kila	— 24
Sol	1 kila	3 20
Puter friši	1 kila	— 24
Sir, itajerski	1 kila	— 24
Jajca	25 kom.	2 —
Goveje meso	1 kila	1 28
Telečje meso	1 kila	1 40
Mlado svinjsko meso	1 kila	1 60
Drevesno olje	1 kila	1 20
Rips olje	1 kila	— 80
Sveče, steklo	1 kila	1 70
Zajfa navadna	1 kila	— 60
Zganje	1 liter	— 80
Pivo	1 liter	— 44
Vinski jesih	1 liter	— 40
Mleko, frišno	1 liter	— 20
Mleko brez smetane	1 liter	— 16
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	9 50
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	7 —
Lesni ogeli trdi	hektoliter	2 —
„ mehki	„	1 80
Premog (Steinkohle)	100 kila	2 70
Mrva	50 kila	5 80
Slama (Lager)	50 kil	4 50
Slama (stela)	50 kil	3 40
Zelje, glava	100 k.	—

Mestni urad ptujski, dne 26. novembra 1909.

Franz Schönlieb
tovarna s puškami, Borovlje na Koroškem

svoje čudežno dobro
puške za šrot z
od K 25 — naprej.
ljane kaže strele z
rakov daleč Flinte

streljajoče Lancaster
„Allianz“ - vrtenjem
Uradna fajba za stre-
4. šrotom na 80 ko-
(Böckhli stea) od
K 58 — naprej. Vsi popravki (U-n-chäftungen) delo
po o. ne. Izstreljene puške za kroglo z vseh kalibrom
napravim na 93 mm in 81 ekspres za K 17 — naprej.

Novi, veliki, bogato ilustrirani cenik zastoj. 648